

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP.

A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG” KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre . . . . . 2 frt.
Félévre . . . . . 1 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

Felölös szerkesztő:
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Ivánka Oszkár.

Ivánka Oszkár egyike azon országgyűlési képviselőknek, akik nem mulasztanak el egy alkalmat sem, hogy a magyar földmivelés válságos helyzetének föltáráásával rá ne mutassanak azokra a bajokra, helytelen kormányintézkedésekre, melyek ma-holnap a szegény magyar gazdát koldusbotra juttatják. Az agrárius párt lelkes harczosa ő is s egyuttal a magyar képviselőház egyik legmunkásabb, legtevékenyebb tagja. Széleskörű ismerettel, nagy szakavatottsággal szólal fel gyakran a Házban a gazdaközöniséget érdeklő kérdésekben.

Másfél évvel ezelőtt, midőn a silány román buza beözönlésének megátólására az agrárius képviselők mielőbbi szigorú törvényes lépések megtételére hívták fel a kormányt, Ivánka Oszkár határozati javaslatot nyújtott be arra nézve, hogy utasítsa a képviselőház a kormányt, miszerint a gabonabehozatal körül fennálló törvénytelen ségek és szabálytalanságok megszüntetése iránt haladéktalanul intézkedjék. Ugyancsak ekkor szóvá tette és rámutatott azon törvénytelen állapotra, mely szerint a budapesti kartelmalmokat az egész magyar gazdaközöniség és az összes magyar vidéki malomipar rovására jogosulatlan kedvezményekben részesíti a kormányzat. Alig két esztendeje ennek s az agráriusok erélyes felszólalásainak meg volt a kívánt sikere, mert a kor-

mányzat utasította a nagymalmokat a részükre előirt föltételek szigorú betartására.

Említettük már, hogy Ivánka Oszkár tevékeny tagja a képviselőháznak s a tarifák szabályozása, adóreformok, a gazdák részére nyújtandó olcsó hitel fontos kérdéseiben nem egyszer szólalt fel s szólal fel ma is, s nem mulaszt el

egy alkalmat sem, hogy a gazdák és kisiparosok érdekében szavát fölemelje.

A gazdák országos egyletének és a Magyar Gazdászövetségnek igazgató választmányi tagja Ivánka Oszkár s ezek működésében tevékenyen részt is vesz, ezenkívül mint hontmegyei földbirtokos a Hont vármegyei gazdasági egyesületnek buzgó elnöke: az ő érdeméül tudható be, hogy a hontmegyei egylet egyike azon vidéki egyleteknek, melyek feladatukat jól betöltve, jótékony hatással vannak vidékük gazdasági fejlődésére. Maga Ivánka Oszkár is földbirtokos lévén, hontmegyei, kis-turi birtokát mintaszerűen maga vezeti s példát

Ivánka Oszkár.

ad a környékbeli gazdáknak arra, hogy okszerű gazdálkodással és folytonos kintartással a magyar föld jövedelmét gyarapítani miként lehet.

Ivánka Oszkár három ciklus óta tagja már a képviselőháznak, de még a férfikor delén van s így odaadó tevékenységétől, ügyszeretétől, lelkes és visszariaszthatlan kintartásától még sok jótremelhetünk a magyar földmivelő nép és a nemzet javára.

Földmives munkások mozgalma.

Budapesten a Vig-utca egyik vendéglőjében nagyon szomorú tárgyalások folytak három napon keresztül. A panaszok egész özöne hangzott el igen sokszor az elkeseredés hangján a földmives munkások kedvezőtlen helyzetéről. Mi vagyunk az utolsók, akik el ne ismernék e panaszok egy nagy részének jogosultságát, ámde nem lehetünk az utolsók abban, hogy intő szózatunkat a kétségtelen túlzásokkal szemben felemeljük.

Kétségtelen ugyanis az, hogy a magyar Alföld földmivelő munkásnépe az egyoldalú gabona-termelés által előidézett gazdasági viszonyok közepette jóformán csak az aratás ideje alatt szerzi meg egész évi megélhetésének eszközeit, amelyet még a részes munkálatra vállalt tengeriföldek terménye gyarapít némi részben. Az aratás ideje a dolog természeténél fogva aránylag rövid időre terjed, amidőn a munkásnak összes erői legnagyobb megfeszítésével, sőt gyakran valóban emberfölötti munkával kell az aratást bevégeznie. Teljesen méltányos tehát az a kívánsága a munkásnépnek, hogy ezen óriási erőmegfeszítéssel első sorban a munkaadó gazda javára teljesített munka bérét az arató-részben teljes mértékben megkapja. És méltánytalan az, hogy a munkaadó gazda az arató részért az aratás munkáján kívül még más munkálatoknál teljesítendő robotot is követelhesen. Emellett a munkások részéről még azt is méltányosnak tartjuk, hogy a jelenlegi nehezebb megélhetési viszonyok között arra törekedjenek, hogy magasabb munkabéreket érjenek el. Azonban teljesen helytelennek, elhibázottnak és kivihetetlennek tartjuk, hogy a földmivelő munkások olyan követeléseket támaszszanak, amelyeket a munkaadó gazda a termények árának általános csökkenése idejében meg nem a lehet, mert ennek megadása magát a gazdát sodorná abba a helyzetbe, hogy jövedelme nem maradna. És különösen kárhóztatnunk kell a budapesti kongresszuson hangoztatott azon eszméket, melyek a hazátlanságot, a nemzetköziséget kiáltották ki és a földmivelő munkások követelményeit az ipari munkások mintájára hangoztatták.

A magyar földmivelő munkásnak mindenkor legnagyobb erénye volt a hazafiság. Kimagasló tulajdona volt és marad mindenkor, hogy ennek a hazának földjéhez jó és rossz sorsban egyaránt, törhetetlenül ragaszkodik. Akik a nemzetközi szocializmus alapjára helyezkedve, a hazátlanság elvét kikiáltják, azok a magyar földmives munkásnak legnagyobb ellenségei, mert azt a legelső kötelemet igyekeznek megbontani, amely az állami létnek, az állami rendnek alapját képezi. Enélkül a társadalmi rend megbomlik, a törvénytisztelet elpusztul, a vagyon és személyes

biztonság teljesen megszűnik. És utolsó ember az, aki hazájához csak a jó sorsban tud hű lenni és midőn a szerencse kereke lefelé fordul, cserbenhagyja azt, mint a szelidített fenevad, amely ápolójának kezét nyalja, amíg táplálékot nyújt neki, mihelyt ez megszűnik, megmarja.

Minden embernek joga van az élethez és az élet fentartásához szükséges eszközök megszerzéséhez, de valamint az éhező rabló is bünt követ, amidőn erőszakkal veszi el a kenyeret mástól, azonképen a földmives munkások sem cselekesznek helyesen, amidőn erőszakos eszközökkel, a munka beszüntetésének fenyegetőzése mellett igyekeznek munkabérük emelését kieszközölni.

A gazda csak addig mehet a bér emelésében, ameddig földjének jövedelme ezt megengedi, mihelyt nagyobb bért kellene fizetnie, akkor be fogja szüntetni a termelést, vagy ha teheti, a gépek alkalmazásával kerüli el az emberi munkát. A termésben ezáltal talán pocskolás következik be, de ezt bőven kárpótolja az olcsóbb munka. Gondolják meg tehát a földmives munkások, mi sors várhat rájuk akkor, ha végtelenségig felesigáztott kívánságaikkal a gazdákat kényszerítik arra, hogy buza- és tengeritermelő földjeiket legelőkké alakítsák át, vagy az aratás és egyéb munkálatokat az arra való és már igen tökéletes gépekkel, az emberi erőnek lehető mellőzésével végezzék? Ez volna a magyar földmives munkásokra a legnagyobb csapás, amely sok ezer munkás kezéből még a száraz kenyeret is kivenné, hogy helyébe a koldusbotot nyomja és irtózatossá teszi a társadalmi forradalomnak magját vetné el, amely nemcsak a mostani nemzedéket, hanem még az unokákat is a végromlásba sodorná.

Ezt a romlást megelőzni nemzeti kötelesség és kormánynak, társadalomnak és egyeseknek eltávolításán közreműködniök kell. Ezért a magyar földmives munkásnép sorsának enyhítésére, helyzetének javítására törvényhozási intézkedés által kell a robotmunkák megszüntetését és a munkásnépnek aggkor vagy betegség által való munkaképtelensége esetére megélhetését biztosítani és az aratási munkaidőn kívül egyéb foglalkozási kört is nyitni. Ezenkívül a munkásnépnek törvényes szervezkedésével kell a viszonyoknak megfelelő és lehetségesnek mutatózó béremelést a munkaadókkal egyetértőleg kieszközölniök. Végül az egyes munkaadóknak sem szabad szűkkeblően a viszonyok engedte lehetőség szerinti javítás elől elzárkózniök.

A magyar munkásnép hazafisága és méltányossága meg fogja találni az utat arra, hogy a nemzetközi csalárd izgatókat kebléből kilökje és sorsát törvényes uton és eszközökkel, a lehetőség határain belül a munkaadókkal együttesen megjavítsa. Adja Isten, hogy úgy legyen!

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Bánffy a büntetőbiróság előtt.

Megirtuk már, hogy báró *Bánffy* Dezső miniszterelnök a képviselőházi ülésen felolvasott egy levelet, melyet *Blaskovich* Ferencz nemzetipárti képviselő *Molnár* János néppárti képviselőhöz intézett. Ezt a levelet *Molnár*, a néppárt országos központi irodájának vezetője, papirkosárba dobta s mikor a néppárt irodahelyiséget változtatott, a lakás új bérlője a régi irodában felejtett levelet megtalálta s átadta *Vézi* József lapszerkesztőnek, ki viszont sietett azt a báró *Bánffy* kezeihez szolgáltatni. *Vézi* József azonban csak tudomásul vétel végett adta át a levelet *Bánffynak*, mert emellett kijelentette, hogy a levél tartalmának közlését a tisztelességgel és becsülettel összeegyeztethetőnek nem tartja. *Bánffy* pedig nemcsak tudomásul vette a levelet, hanem — amint tudjuk — fel is használta a Házban *Blaskovich* ellen, még pedig hamisan, mert elhallgatta, hogy a levél még abból az időből kelt, amikor *Blaskovich* pártonkívüli képviselő volt. Gavallér ember már azon is megbotránkoszik, hogy egy miniszterelnök papirkosárból összeszedett s őt meg nem illető levelet elfogad, elolvas és zsebre vág. Ez az eljárás nemcsak egy miniszterelnökhöz, hanem bármely, magát valamire is tartó férfiúhoz méltatlan és szégyenletes.

De mikor *Bánffy* azt a levelet, amelyben két ember magántitka volt lepecsételve, a képviselőházban vádaskodásra használta fel, akkor már a büntető törvénykönyv 327-ik szakaszába ütköző büntetendő cselekményt követett el. Ennek a bűnnek a neve: a levéltitok megsértése; ha nem is a legnagyobb bűn, de mindenesetre egyike a legesenyűbbeknek, amelyet ha valamely közönséges halandó követ el, hát azt egyszerűen a hüvösre teszik s jóra való emberek nem állanak többé szóba vele. Ugy látszik, hogy a nemezt ezuttal a miniszterelnök sem kerüli ki, mert *Molnár János országgyűlési képviselő* megtette ellene a feljelentést a büntető eljárás-bírósnál s kézzelfoghatóan megokolván, hogy a büntető törvénykönyv szakaszaiba ütköző cselekményt követett el, példás megbüntetését kéri. Magyarország miniszterelnöke tehát a büntetőbiróság elé került, legalább is oda kellene neki kerülnie igazság szerint. Más kérdés, hogy kiadja-e a kormánypárt a jeles vezetőt, akit a bíróság csak akkor vonhatna számadásra, ha a képviselőház menetelmi jogát felfüggesztené. További kérdés az, hogy van-e Magyarországon olyan bíróság, mely a miniszterelnök fölött éppen olyan igazságosan ítélne, mint az ország bármely más polgára fölött?

Erre előre is biztos „nem”-mel válaszolhatunk.

Bánffyt a büntetőbiróság nem fogja elítélni, de elítéli az ország közvéleménye; eselekménye letörülhetlenül megbélyegezte őt s azt az erőszakos, eszközökben nem válogató, rut politikát, amelyet a *Bánffy* Dezső báró személye képvisel.

Országgyűlés.

Mult héten az országgyűlés a belügyi tárcza költségvetésével foglalkozott s vita közben az ellenzékiek főként a közigazgatás mai tarthatatlan állapotára mutattak rá, sürgetvén a közigazgatás reformálására vonatkozó törvényjavaslat benyújtását. **Eötvös** Károly: A szabadelvű párt maga is beismeri, hogy a közigazgatásunk rossz. De hát miért rossz, hiszen 25 év óta folyton szabadelvű párti kormányzatok kezében van a közigazgatás, de egyebet sem tettek, mint a vármegyék autonómikus jogait nyirbálták. A közigazgatás államosításának nem hiva, mert ennek csak az a célja, hogy mindent a kormány hatalma alá rendeljen. Államot az állam, megyét a megye, községet a község maga kormányozhat a leghelyesebben. Ne alulról kezdjék a javítást, hanem felülről, a főispánoknál, mert a főispáni intézményben van minden bajnak melegegye.

Tóth János elmondja, hogy közigazgatásunk igen sok hibában szenved, melyeket maguk a kormánypárti képviselők sem tagadnak. Szemrehányást tesz a kormánypártnak, hogy mikor saját képviselője szólal fel a közigazgatás hibái ellen, azt helyeslik, míg ha ellenzéki képviselő mondja el ugyanazt, azt lezúgják. Tehát minden egyes közérdekű ügyet alárendelnek a párturalomnak.

Tallián Béla volt békésmegyei főispán beismeri, hogy közigazgatásunknak sok hiánya van, de reménye van, hogy ezeken a legközelebb benyújtandó s a közigazgatás reformjáról szóló törvényjavaslat segíteni fog. Ezután **Tallián** az

agrárszocialisták mozgalmáról beszélt. Ma már Magyarország 71 községében vannak szocialisták, akik nagyjából idegen nemzetekből származott bujtogatók befolyása alatt állanak s akik évenként mintegy 60 ezer forintot fizetnek tagsági díj fejében. Ezek a jövevény-szocialisták a földművelő nép felfogását a szocializmusnak esábitó, de hamis tanával megmétyelezik, sajtójuk útján izgatnak s az osztálygyűlöletet szítják. Beszédje közben mondott egynémely igazságot is s felhívta a kormányt, hogy a szocialis mozgalmak korlátozása érdekében óvintézkedéseket tegyen s a szocialista sajtó szabadságát korlátozzá. (De ebből már nem kérünk.)

Mócsy Antal néppárti védekezik azon feltevés ellen, mintha a földművelők szocialis mozgalmi összefüggésben állanának a néppárt mozgalmával. **Pichler** Győző azt fejtegette, hogy a szocialis mozgalmakat nem annyira a nemzetközi bujtogatók okozzák, hanem eredményezi ezt első sorban is a kormánynak önző politikai rendszere. Nem fogadja el azt, amit **Tallián** Béla javasolt, hogy a szocialista magyar sajtó megrendszabályoztassék, mert a sajtószabadságban rejlik a nemzetek szabadsága, de szükségesnek tartja, hogy az osztrák lázító újságokat ne bocsássák be az országba. **Visontai** Soma hibáztatja a kormányt, hogy a munkások gyülekezési jogát önhatalmu rendeletekkel felfüggesztette. Ez nem igazságos, mert a munkásnak is joga van saját sorsa javítására törekednie. A munkásokról senki sem

gondoskodik. A vasárnapi munkaszünetek is csak papiroson vannak; baleset ellen biztosító intézetek, rokkantság ellen védő törvények létesítésével nem foglalkozunk, mint ezt a külföldi államok teszik. A munkanélküliek száma nagy és nincs senki, aki helyzetükön segítsen. Nőket és zsengekoru gyermekeket a munka által törvényesen el lehet pusztítani. Ez okozza a szociális mozgalmakat. Visontai interpellációt is intézett a belügyminiszterhez az *animai bányamunkások ügyében*, akik most — mintegy három ezren — beszüntették a munkát, mert a munkaadó államvasutársaság a munkások nyugdíjigényét leszállította. Kéri a minisztert, hogy ne engedje a munkásokat elnyomni, hanem tartson ügyükben szigorú vizsgálatot.

Közegészségügy. Dózsa Elek volt alispán, akit az ideggyengesége miatt nyugalmaztak, több mint fél-óraig tartó beszédet vágott ki, amivel alaposan megzafolta azt, hogy „gyors fáradás”-ban szenvedne pedig ennek a modern nyavalyának miatta huzza a nyugdíjt. A közigazgatási reform keresztülvitele előtt lehetetlennek tartja a közegészségügy államosítását, de tanácsolja, hogy a reform keresztülviteléig is a körorvosokat nagyobb fizetésben részesítsék. A közegészségügy kérdése iránt általában nem tanúsítottak kellő érdeklődést a honatyák, akik ha egészségügyről van szó, legfeljebb a nagyvárosi és iparos népesség dolgaival szoktak foglalkozni, de a mezei népesség egészségügyi állapotával alig törődik valaki, holott Magyarországon a mezőn élő és dolgozó munkások, nagyok s gyermekek száma mintegy 13 millió a nemzet színe-java. A nemzetnek ebből a legértékesebb anyagából az egészségtelen életviszonyok szülte betegségek, főleg meg a járványok mintegy félmilliót pusztítanak el évente a szegénység, gondatlanság, a nehézkes orvosi kiszolgálás, a gyógyszerek drágasága stb. következtében. Arról kellene már egyszer beszélni, hogy miként részesíthetnők olcsóbb és jobb egészségügyi ellátásban a mezei népességet. Szövetkezetek létesítése által ezen a téren is sok üdvös eredményt lehetne elérni.

Kérvények. Görögkatholikus magyar püspökség. A görögkatholikus nagygyűlés kérvényt intézett a Házhoz egy görög kath. magyar püspökség felállítására iránt, melyre nézve *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter kijelentette, hogy ebben az ügyben a döntés Rómát illeti.

Az Önálló vámterület mellett több gazdasági egyesület és más testületek felterjesztést intéztek a Házhoz, melyben azt kérelmezik, hogy önálló magyar vámterület létesíthessék. **Kossuth** Ferencz indítványozza, hogy a kérvények pártolólá adassanak ki a kormánynak. **Horánszky** Nándor nem tartja helyesnek, ha egy ilyen fontos kérdésben, melylyel a parlament egész terjedelmében foglalkozni fog, felületes tanácskozással döntsének, már pedig ha ezeket a kérvényeket most pártolólá adják ki a kormánynak, ez annyit jelentene, mintha a kormányt arra utasítanák, hogy az önálló vámterület létesítése mellett foglaljon állást. Ajánlja, hogy a kérvényeket adják ki a kormánynak, de a Ház egyelőre ne foglaljon állást. **Polónyi Géza** *Kossuth* Ferencz javaslatát fogadja el, melyet azonban a Ház elvet. **A tanítóknak** azt a kérvényét, hogy Magyarország fennállásának ezredik éve a tanítók nyugdíjába 3—5 év gyanánt számítassék be, pártolólá adja ki a Ház a közoktatásügyi miniszternek, aki megígérte, hogy a tanítóknak ezt a kérelmét amennyire lehetséges, méltányolni fogja.

Földmivelő munkások kongresszusa Budapesten.

A múlt év folyamán a szociáldemokrata párt által tartott kongresszus elhatározta, hogy a szociálista földmivészeket Budapestre értekezletre hívja össze, melyen sérelmeik orvoslásának módjait beszéljék meg. Az értekezlet január 31-én, február 1-én és 2-án tartatott meg s mintegy 40, nagyjából alföldi község szociálistái voltak azon képviselve.

A háromnapos értekezlet tárgyai a földmivelő nép helyzete, a földmivelő munkások követelése, ugymint a munkanapok rövidebbre szabása, az éjjeli munka megszüntetése, roboteltörlés, fizetésjavítás, egy aratási program felállítása volt. Követelik a cselédtörvény eltörlését, mezei munkások gyermekeinek iskoláztatását, betegség esetén való segélyezést, rokkantak, elagottak segítségét. Határozatba ment az értekezleten, hogy mivel a szociálista szervezetek és szakszervezetek a hatóságok üldözik s alapszabályaikat jóvá nem hagyják, ezentul kivonják magukat a hatóságok ellenőrzése alul s titokban fogják tartani összejöveteleiket.

A szociálisták kongresszusi mozgalmával általában vezérezünkben foglalkoztunk. E helyen még a kongresszus néhány különös határozatáról tartjuk szükségesnek megemlékezni: ezek, hogy a mezei munkások és cselédek ne természetben, hanem készpénzben kapják ki fizetésüket, hogy a 14 éven aluliak ne legyenek munkába állíthatók s hogy a nőket a férfiakkal egyformán fizessék. Aki ismeri a mezei népesség helyzetét, az az első pillanatban tisztában van azzal, hogy ezek a követelések általános kaptárára készült szociális követelések, amelyeknek az a czéljuk van ugyan, hogy a férfimunkát keresettebbé tegyék, de melyeknek megvalósítása azért a mezei munkásnépnek távolról sem fekszik érdekében. Sőt ellenkezőleg. A munkás is jobban kijön, ha terményben kapja fizetése egy részét, a munkaadó is, mert míg a termény a gazdától eladó kezeken át a munkáshoz jutna, legfeljebb drágulna, de semmi esetre sem jutna hozzá olcsóbban a munkás. Hogy a nőket egyformán fizessék a férfiakkal? Hát hiszen kérdezzük meg akármelyik férfi-munkást, egyformán taksálja-e a saját munkáját a nőével? Bizonyítani sem kell, hogy a kettő közt nagy a különbség, tehát az egyenlősítés is igazságtalan volna. Végre kérjük meg akármelyik munkás családot, óhajtja-e, hogy a 14 éven aluli gyermekek ne kapjanak munkát? Bizonyára mindent óhajt inkább, csak ezt nem, mert hisz a legtöbb munkás család csakis úgy tarthatja fenn magát, hogy a gyermekek is gyarapítják valamivel a családfő keresetét. Észrevehető tehát a kongresszusnak már e követelményeiből is, hogy a szociálista vezérek a mezei népesség igazi helyzetét nem ismerik, és mikor tulzott vagy hibás követelésekkel állanak elő, éppen nem cselekszenek a földmivelő nép méltányos és megszívlelendő érdekeinek javára.

MI ÚJSÁG?

Azon t. előfizetőinknek, kiknek előfizetése január hó 31-én lejárt, mult számunkhoz mellékelten postaltalványt küldöttünk, melylyel kérjük az előfizetést mielőbb megújítani.

Királynénk Korfuban. Erzsébet királyné capmartini tartózkodása befejeztével Korfuba s onnan Rodusz szigetére megy. Az Akhillajon kastélyban már is megkezdtek az intézkedéseket a királyné fogadtatására.

Rudolf trónörökös emlékezete. Nyolcz éve mult január 30-án annak a szerenesétlenségnek, a mely Rudolf trónörököstől fosztotta meg az országot. E gyásznapi azóta minden évben a kegyeletos visszamemlékezés napja. Bécsben e napon gyászistentiszteletet tartottak a templomokban s a király a kapuczinusok templomának sirboltjában tiz perezig időzött Rudolf trónörökös koporsójánál. Stefánia özv. trónörökösne, Erzsébet főhercegnő, Ottó főherceg, a kumberlandi herceg és az uralkodóház többi tagjai is koszorut helyeztek el az elhunyt trónörökös sirboltjára.

A magyarság diadala. Nagy-Beeskereken a mult héten befejezték a városi képviselőtestületi tagok választását s az utolsó negyedben, hol a szerbek nagy többségben vannak, a magyarok a szavazatok kétharmadát elhódították s így a városi képviselőtestületben a magyar érzelmű többség biztosítva van. A magyarságnak ez a diadala városszerte nagy örömet keltett.

Megsemmisített választás. Aminap Zubovics Fedor kapitány nagy küldöttséget vezetett Verőcezeről a belügyminiszter elé, hogy az ottani képviselőtestületi választást megsemmisítse. Ez meg is történt s február 3-án a belügyminiszter a megejtett vizsgálat alapján már meg is semmisítette a esendőrökkel s hatósági visszaélésekkel megejtett verőcezi képviselőtestületi választást.

Megveszett ember. Szegzárdon még a mult hónapban történt, hogy a szabolesbányai ugynevezett Luftkoloniában egy cipészsegédet megharapott egy veszett kutya. A segédet gazdája hatósági intézkedésre felküldte Budapestre gyógykezelés végett, de ő két heti ott tartózkodása után hazaszökött. Mult pénteken, midőn az inasgyerekekkel egy tálból tejet evett, egyszerre kitört rajta a veszettség és az inasgyerekeknek esve, azokat összekarmolta. A dühös segédet azonnal kórházba vitték, az inasokat pedig Budapestre hozták.

Megálmodta a halálát. Makón mesébe illő eset történt. Dobi János városi rendőr éjjélkor lefeküdt, mély álomba merült, de egy óra után fölébredt s elmondta a feleségének, hogy milyen borzasztó álma volt. Önmagát látta, amint kiterítve feküdt a koporsóban. Körülötte gyertyák égtek s résztvevő nép

könyezett. A felesége igyekezett őt megvigasztalni, hogy az álmok esalnak, Dobi azonban azt felelte rá: Érzem én azt, a mit érzek! — Ezzel együtt panaszkodni kezdett, hogy erős szurást érez a szíve körül. Később azonban csak elaludt. Hajnalban négy órakor az asszony fölébredt s lámpát gyújtott s mert férje teljesen mozdulatlanul feküdt ágyában, föl emelte őt. A test élettelenül zuhant vissza a párnák közé. Dobiné erre megrémült, segítségért kiáltozott, mire a szomszédok összefutottak s orvost hívtak. Az orvos aztán megállapította, hogy Dobi János szívszélhűdésben meghalt.

Debreczen a német nyelv ellen. Debreczen város legutóbbi közgyűlésén a nyilvános vigalmak, mulatságok, látványosságok rendezéséről alkotott szabályrendeleti javaslatot tárgyalván, Joó István ref. középiskolai felügyelő indítványára kimondotta, hogy Debreczenben esakis magyarnyelvű orfeumi és egyéb hasonló előadásokra adható engedély. Igen helyes. Bár követnék Debreczen példáját a többi városok is!

Szökés az angyalföldi tébolydából. Február 1-én este nagy riadalmat okozott a budapesti angyalföldi tébolyda ápolói között két veszedelmes elmebetegnek, Lénárd Sándor 18 éves kőmivességédnek és Ruzicska András 20 éves vasöntőnek a szökése. Ruzicska volt az, aki annak idején egy lovasrendőrt mellbe szurt s a szereneséttlen embernek a kés szívébe hatolván, holtan rogyott össze. A tébolyda alkalmazottjai azt hiszik, hogy a két veszedelmes őrült szökését egy elboesátott ápoló mozdította elő s a rendőrségen megtették ellene a feljelentést.

Álomból a halálba. Szomoru esemény történt február 2-án éjszaka Bukovszky Nándor fővárosi hivatalszolga családjában. Aranka nevű szép, fiatal leánya vidáman beszélgetett még az este, boldog volt, mert első bálra készülődött. Jó kedvvel feküdt le és bizonyosan szép álomba ringatódzott. Reggel felébred az apa Medve-utca 8. számú lakásán. Ébren van az egész család, csak Aranka alszik mélyen. Keltik nem ébred, elaludt örökre. A szülők fájdalommal rettetes szép leányuk hirtelen halálán. A fehér halottat a bonczoló-intézetbe vitték, ahol minden valószínűség szerint kiderítik, hogy szívszélhűdés ölte meg. Ki tudja? Talán álmában érte valami szörnyű csapás, mely halálos volt a szendergő gyöngye teremtésre.

III. Béla király temetése. Harmadik Béla királyunk esontjainak eltemetése ügyét legközelebb a főváros bizottsági tagjai veszik kezökbe. A napokban az eszme megpendítői értekezletet is tartottak s küldöttség útján a herezegprimást kérik fel a királyi ereklyék beszentelésére s a költségeket közadakozásból fedezik, amelyre felhívást boesátanak ki.

Az aninai sztrájk vége. Aninán a bányászok sztrájkja véget ért s január 29-én munkába is állottak. A sztrájk befejezéséről az osztrák államvasutársaság üzletfeleit értesítette, persze azt nem mondta

el benne, hogy a bányászokat kényszerítette a munka folytatására. Kijelentette ugyanis, hogy azokat a bányászokat, kik nem állanak munkába, el fogja bocsátani az — új szabályzat értelmében. A családos bányászok nehogy kenyerüket veszítsék, kénytelenek voltak a munkát megkezdeni.

Pápay István végrendelete. Pápay István végrendeletében is kimutatta szülővárosához, Pozsonyhoz való ragaszkodását. E végrendelet szerint 6000 forintet hagyományozott, fele részben Pozsony városának és fele részben Pozsony vármegyének valamely jótékony czélra. Az összeget Pápay nővére: Pápay Hermina halála után kapja meg Pozsony, addig a 6000 frt jövedelmét Pápay Hermina élvezi.

A kismegyeri csataemlék. A napoleoni hadjáratok idején a kismegyeri csatában elesett hősök hamvai fölé esataemléket fognak állítani s a hazafias mozgalom élén Győrmege és Győr városa áll. Mint most Győrből írják, a szoborbizottság február 6-án gróf Laszberg Rudolf győrmegei főispán elnöklése alatt értekezletet tart. Az értekezleten a további teendőket és a szobortervezet elkészítése fölött tanácskoznak.

Egy hegyőr halála. Rácz Ferencz moesolai hegyőr forgópisztolyának tisztogatása közben a pisztolyt véletlenül elsütötte s az üres töltényhüvely mintegy 2 ccentiméternyire a czombjába hatolt; a szerencsétlen ember 5 perc alatt kimúlt, vigasztalan özvegye karjai között.

Tanítóhiány Tolnavármegyében. Mióta a 300 frtos minimális tanítói fizetést törvényileg újra kimondták, mely pedig már 1868-ban megállapított, egyre kevesebben lépnek a tanítói rögzös pályára: mert 300 frtból nem képes a nemzet igaz napszámosa családját fentartani. Valóban szegényletes, hogy a falusi bakternak, a vasuti örnek és a hivatalszolgának is több fizetése van, mint sok helyen a tanítónak, akinek pedig 12 évig kell tanulnia, míg kezébe kapja diplomáját és nemzeti misszió vár reá, ha ezzel az életbe lép. Tolnavármegye huszonnégy községében nincs tanító, dacára annak, hogy az iskolai hatóságok a pályázatot kiírták. Ezt a szomorú körülményt legközelebb a kir. tanfelügyelő a megye közigazgatási bizottságának fogja bejelenteni.

Égő kórház. Nagy veszedelemben forgott február 2-án a kolozsvári Karolina-kórház. Az épület középső része ugyanis kigyult s ha idejekorán észre nem veszik s meg nem akadályozzák a tűz átharapozását a többi épületre, a betegek nagy része menthetlenül odavész. A kórházi személyzet és a betegek este nyugodtan feküdtek le, de csakhamar arra ébredtek, hogy az épület lángokban áll. Néhány egyetemi hallgató az utczáról vette észre a tüzet s mivel a kapuk zárva voltak, kövel dobálták az ablakokat, hogy a veszedelemre felhívják a betegek figyelmét. A betegeket átszállították a szomszédépületbe, melyhez fahidszerű folyosó volt. Csakhamar megérkezett a tűzoltóság is s kemény munka után elfojtotta a már a faraktárakba is belekapott lángokat.

Öngyilkos orgazda. Kovács Mátyás majoros és háztulajdonos volt a Budapest mellett levő Zuglóban. E két foglalkozás azonban nem elégitette ki munkakedvét s harmadik után nézett. Legalkalmasabbnak s legjövedelmezőbbnek az orgazdaság tetszett neki s rövidesen föl is esapott orgazdának. Az üzlet jól ment egy ideig, de csakhamar keservesen tapasztalta, hogy valamit kihagyott a számitásból, a rendőrséget. Megtudták, hogy milyen munkát végez Kovács Mátyás s vizsgálatot rendeltek ellene. De Kovács Mátyás nem várta be a vizsgálat végét, megelőzte az igazságszolgáltatást s Bosnyák-utca 209-ik szám alatti lakásán január 29-én felakasztotta magát.

Innen-onnan. Gyilkos féltékenység. Lippán Stefanek Jefta jezvini bíró, béresét Guja Demetert, akiről az a gyanuja volt, hogy feleségével viszonya van, késével leszúrta. A béres felgyógyulásához alig van remény. — **Ledőlt kápolna.** Sztropkón a község kétszáz esztendőes kápolnája a napokban összeomlott. A műtörténelmi becsü kápolnát hír szerint újból felépítik. — **Kitüntetett magyar iparos.** Reményi Vendel sárospataki cipész munkáját az ezredéves kiállítás alkalmával kitüntetéssel díjazta a bíráló, — legutóbb a londoni nemzetközi kiállításon is részt vett Reményi, hol első díjat aranyérmét és diszoklevelet nyert. Örülünk, hogy a hazai ipart haladásában külföldről is ily elismerés éri. — **Villamos vasut Temesvárott.** Temesvár, a püspöki székváros az utóbbi időben sok mindenben halad előre. A villamos világítás, a második főgymnasiumuk ügyét már-már nyélbe ütötték, most pedig villamos vasutat létesítenek, melynek építését már a jövő hónapban megkezdik, mivel a belügyminiszter helybenhagyta a városnak a villamos vasut építésére nézve kötött szerződését. — **Rablógyilkos tiszték.** Lembergben kinos meglepetést kelteit egy tényleges és egy tartalékos tiszt letartóztatása. Az elfogottak rablógyilkossági merényletet kíséreltek meg Konopolti katonai intendáns ellen, de ez nem sikerült. — **Egy esomó tolvaj és orgazda.** Egy esomó tolvajt és orgazdát fülelt le a minap a székesfővárosi államrendőrség. A tolvajok, számszerint tizenkilenczen, az utóbbi időben több kisebb-nagyobb lopást követtek el, főképp a Józsefvárosban. A holmik értékesítésében segített az a 14 orgazda, akik szintén horogra kerültek. — **Öngyilkos anya és lánya.** Bécsben aminap felakasztotta magát Zei Jozefin, egy kárpitos özvegye és annak 13 éves leánya. Az anya azért vált meg az élettől, mert férje halála óta buskomor volt, a leány pedig azért, mert anyja nélkül nem akart élni.

A gazdaközönség hasznosan cselekszik, ha mag-szükséglete beszerzésénél a forrást nagyon is megfontolja. A tényleg megbízható fajazonos magvakat csak olyan óriási forgalmu czégeknek, mint p. o. Mauthnernél lehet beszerezni, mert az ilyen világ-czégnek rengeteg nagy forgalma lehetővé teszi, hogy nagyon szerény haszonnal juttathassa a legmegbízhatóbb vetőmagot a gazdának.

Az olcsó marhasó forgalomba hozatalát elrendelő törvényt Ő Felsége a múlt héten szentesítette. A törvény szerint február hó 1-től a mérsékelt áru marhasó az összes kir. sóhivatalokban és egyes engedélyes sóárusoknál lesz kapható. A marhasó ára métermázsánként 10 koronában van megállapítva, mely árhoz még a szállítási költség hozzáadatik. A marhasót csakis állatok etetésére szabad használni s a ki más ezétra használja fel, az kihágást követ el s pénzbüntetéssel sújtatik.

A tehének borjasságának megállapítása. Vajjon a tehén borjas-e vagy sem ezt a következő módon állapíthatjuk meg: az illető tehén tejéből esőppent-sünk néhány cseppet egy tiszta kutvizzel telt üveg pohárba, ha a tejeseppek gyorsan s könnyen össze-elegyednek a vízzel, akkor a tehén nem borjas, ellenben ha a cseppek a vízzel való keveredés nélkül gyorsan a pohár fenekére merülnek, akkor bizonyosra vehetjük, hogy az illető tehén borjas.

Nedves helyiségeket oly módon lehet kiszárítani, ha a helyiség sarkaiba néhány marok meszet helyezünk el. A mész a nedvességet magába szívja.

Mitől tojnak sokat a tyukok. Hogy a tyukok sokat tojjanak, adjunk nekik kevés paprikát, melyet ezek szívesen megesznek. Minden 10—12 tyuknak való táplálék közé 3—4 napban egyszer egy kávéskanálnyi paprikát kell keverni, a mitől a tyukok, ha különben kellőképen tartjuk őket, többet fognak tojni mint rendesen. Miután azonban a paprika izgató szer, nem szabad belőle a mondott mennyiség-nél többet adni, mert ez ártalmára volna a tyukoknak.

Fokhagymaszagot a kősről úgy lehet eltávolítani, ha a kőst száraz sóval jól bedörzsöljük.

Üvegpalaczkok tisztítása. Üveg edények vagy palaczkok gyorsan megtisztíthatók, ha egy nyers burgonyának apróra vagdalt darabkáit az üvegbe tesszük s kevés víz hozzáöntése után, alaposan meg-rázzuk a palaczkban. Egy-két percz múlva az üveg teljesen tiszta lesz.

Fák megvédése a nyulak rágása ellen. Tudvalevőleg a nyulak nagy károkat okoznak a gyümölcsösökben a fiatal fák kérgének megrágása által. E kártétel ellen különösen a fiatalabb fákat — melyeket előszeretettel rágnak a nyulak — olyformán védhetünk meg, ha egy eltört tükörnek a darabkáit hosszú madzagok segélyével a fáknak vékony ágaira felfüggesztjük. A tükör csillogása visszariasztja a nyulakat a fáktól, melyeket ez nton megoltalmazhatunk e kártékony állatok ellen.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Czél az állattenyésztésben.

A „Független Ujság“ f. évi 4-ik számában azt mondtam, hogy állattenyésztő az az ember, aki jól megfontolt terv szerint *czéltudatosan* tart, szaporít, nevel, vesz és ad el állatokat; a legközelebbi kérdés tehát, amelyre meg kell felelnem, az, hogy mi minden képezheti czélját az állattenyésztőnek és hogy mi mindent kell megfontolnia akkor, mikor a czélt kitűzi.

Akarmelyik állattenyésztőnek is főczélja az kell hogy legyen, hogy oly állativadékokat állítson elő, melyek az előre meghatározott hasznosításnak megfeleljenek s minél nagyobb jövedelmet hajtsanak. Következésképp ő állataiban minél kiválóbb, minél értékesebb tulajdonságokat kíván fentartani vagy létrehozni s haszontalan, vagy éppen káros tulajdonságokat kiküszöbölni s kerülni óhajt. De mert a háziállatok hasznosításra nézve már természetüknél fogva nem egyformák, nyilvánvaló, hogy a tenyésztő majd testi erőt, győzősséget, kitartást, gyorsaságot a mozgásban kíván fentartani vagy létesíteni állataiban, majd gyors fejlődést, nagy tej- vagy gyapjuhozamot, hizékonyságot, sok és jó hust, sok és jó zsirt stb. De sőt (mert az sem lehetetlen) czélját képezheti, hogy több hasznu legyen állatja, pl. adjon tejet, huzzon igát és hizlalva szolgáltatson hust is.

Eszerint a kitűzendő czél tekintetében nagy választék áll a tenyésztő előtt, de hogy melyikre határozza el magát, azt — ha haszonnal akar dolgozni — sok mindenféle körülménytől és viszonytól kell hogy függővé tegye. Így mindenek előtt felettén lényeges kérdés az, hogy bír-e elég szakképzettséggel és gyakorlati készséggel arra, hogy a kitűzött czélt avval kiküzdhesse. Nagyon sok ember pl. igen jó baromfitenyésztő, de talán nagyon rossz juh- vagy lótenyésztő s viszont. Ha azonban a tenyésztési szándékozó ilyen elméleti ismeretekkel és gyakorlati készséggel fel is van fegyverkezve, még mindig nagy kérdés, hogy bírja-e majd pénzzel és nagy kérdés, hogy összes gazdasági viszonyai és körülményei olyanok-e, hogy a kitűzendő czélra kedvezők, avagy pedig ellenkezőleg olyanok, hogy annak nem csak hogy nem kedveznek, hanem egyenesen meghiúsítják elérését. Hiszen hány ember kinlódott pl. mételyes vidékeken juhtenyésztéssel addig, míg tönkrement; hány ember bajlódott kényes sertésfajták tenyésztésével addig, míg a kedvezőtlen és leküzdhetlen körülmények és viszonyok folytán avval végre felhagyni kényszerült, természetesen tetemes kárt szenvedvén.

Ezért nagy körültekintéssel jól meg kell hánynivetni a dolgot, hogy elérhető-e az a czél, amelynek kitűzése szándékolatik; elég erősek-e a rendelkezésre álló fegyverek s elég kedvezők-e az összes körülmények arra, hogy a munka, a küzdelem, a befektetett tőke, megfelelő eredményre vezessen.

S ha így van is, egy pillanatig se szabad hinni, hogy gondosság, szorgalom, kitartás, takarékoság nélkül egykönnyen boldogulni lehet. Sokan vagyunk, akik egymással versenyben állunk ezen a téren is, s aki erősebben munkál, jobban számít és ügyesebben működik, az boldogul.

Ezek után röviden jelezhetem már most azt is, hogy a *lőtenyésztésben* czélt képezhet kis és nagy háti lónak, könnyü és nehéz szekeres lónak, gazda-

sági és nehéz igáslónak az előállítása, s hogy az általános használati ló (a milyen a katonaló) az, amelyet a kisgazda a sikerre való legnagyobb kilátással tenyésztet.

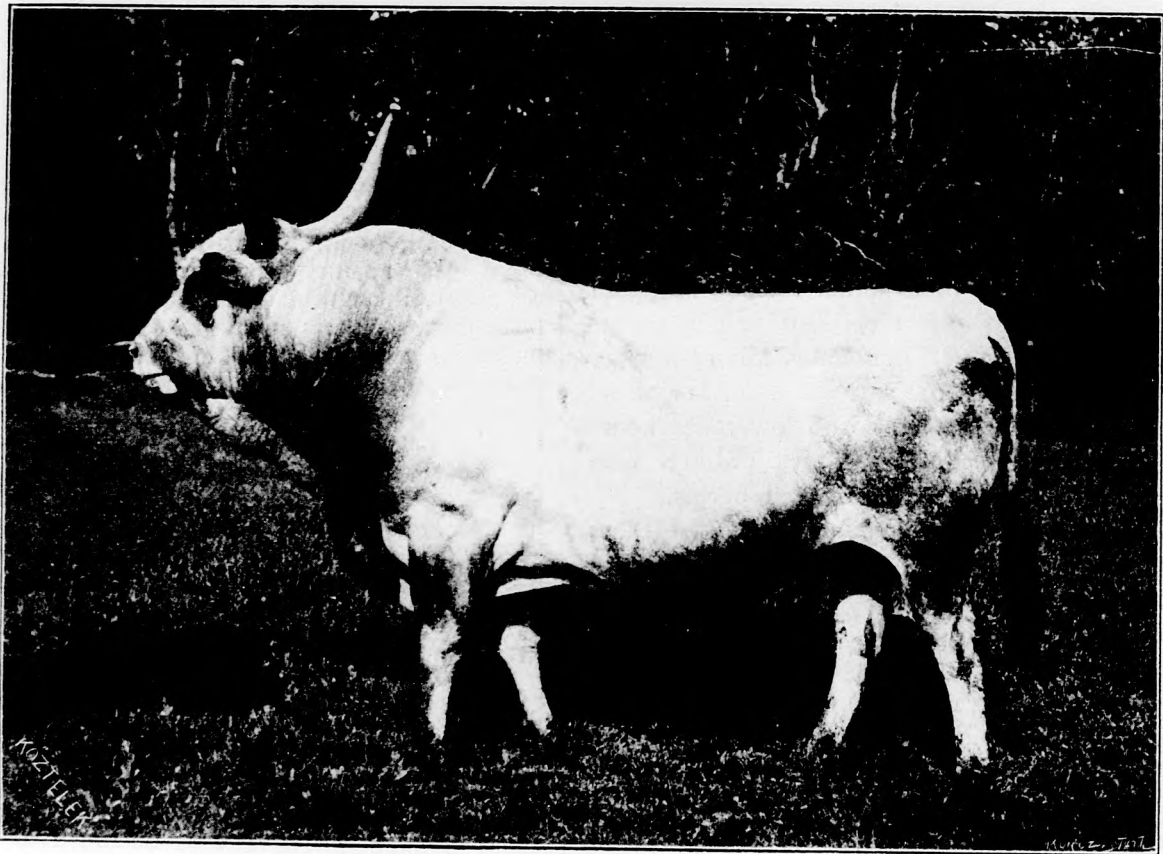
A szarvasmarhatenyésztés terén a kisgazdának czélját egyfelől igásmarhának előállítása, másfelől több haszonmarhának tenyésztése képezheti. Egyébféle hasznosításu marhára, kivánatos eredményre való kilátással, a nagyobb tenyésztő dolgozhatik.

Juhászban a kisgazda nemes gyapjura nem igen törekedhetik, ha csak a gyapjuismeretnek sokféle és nehéz csinjait nem ismeri. A fejős juhászat, kapcsolatban husra és tömeges, bár kevésbé finom gyapjura való törekvéssel, még legháládatosabb czélját képezheti a kisgazdának.

bár nehezen, de *honosul*. Van végre állat, amely a változott viszonyokkal megbarátkozni egyáltalában nem bír, azokhoz hozzátörödni közönségesen annyira képtelen, hogy belépusztul vagy gyorsan elesenevészve, hasznót nem hajt. Az ilyen állatra azt mondjuk, hogy *nem honosul*.

Nyilvánvaló ebből, hogy a tenyésztőnek érdekében áll oly idegen állatot beszerezni — ha már ilyet akar előállítani — amely, ha nehezebben is, de honosodik, még inkább olyant, amely könnyen, jól honosul; s mert tehát ezt megtudandó, egyfelől az itt honos, másfelől a külföldi fajtákat, azok tulajdonait s honosulási képességét ismernie kell, jövő alkalmal belekezek az egyes fontosabb állatfajták ismertetésébe.

Monostori Károly.

Magyar Tenyészbika.

A sertésenyésztésben a zsirsertés tenyésztése az, ami a kisgazdának feladatát képezheti s csak jóval kedvezőbb körülmények s gazdálkodási viszonyok közt a hussertés.

Ha legalább ennyi körütekintettel és megfontolással már most a czélt valaki kitűzte s a tenyésztés egész tervét, menetét megállapította, a mondott állatfajok fajta csoportjaiból be kell szereznie a czélra legalkalmasabbnak ígérkező állatokat. Minthogy pedig az állatfajták, melyek rendelkezésére állnak, nem mind itthonos, hanem nagyrészen külföldi, idegen állatok, még a következő dolgok iránt is tisztába kell hogy jöjjön a czélt kitűző tenyésztő.

Van állatfaj és fajta, amely idegen viszonyok közé kerülve, hazájában birt tulajdonait megtartja s hosszú időn keresztül el nem esenevész. Az ilyenre azt szoktuk mondani, hogy *jól honosul*. Van aztán állat, amely a változott éghajlati, takarmányozási és egyéb viszonyokkal nagyon nehezen alkuszik meg, eredeti jó tulajdonságaiból több-keveset veszít is új hazájában. Az ilyen állatra meg azt mondjuk, hogy,

A magyarfajta szarvasmarha.

Többször emlékeztünk meg már a magyarfajta szarvasmarha előnyeiről, amelynek sok oly kiváló tulajdonsága van, melyeknek révén azzal másfajta nem igen mérkőzhetik. Igaz ugyan, hogy tejelés dolgában az ugynevezett nyugati fajták túl tesznek rajta, de igavonó képessége messze fölül áll minden más országbeli szarvasmarha fölött; emellett igénytelen s edzett faj is. Sajnos azonban, mióta a legelőket oly nagy mértékben kezdték nálunk feltörni, azóta a régi híres gulyák fogyni kezdenek s mind ritkábbá válnak az igazán kiváló állatok.

Egy ilyen valóban remek példányt mutatunk be mai képünkön, melynek eredetije az ezredéves kiállításon volt látható. E bika a híres mezőhegyesi törzsgulyának egyik apaállata s hatalmas és szép természetével méltán vont magára a kiállítást látogatók figyelmét. Hanem ezután van is ám az ily állatnak ára, mert egyes tenyésztők a képünkön bemutatott példány vagy hasonló jószágért szívesen megadnak ezer és több forintokat is.

A vigasztalás.

MULATTATÓ.

Azt mondják rám...

Azt mondják rám, nem élek
egy esztendő.
Nálamnál az elítelt se
veszendőbb...
Ha ez így van: én teremtem,
Istenem!

A halálnak úgy rendeld meg:
Két karjából kedvesemnek
Vigyén el majd hirtelen...

Igy, ha engem ajakáról leszakaszt,
Én tudom jól, ő sem ér itt több tavaszt.
Tudom, a bú elhervasztja szép arcját:
Felkeres a más világon —
Hogy ne legyen bús világom
Nélküle a menyország...

Huzd rá cigány...

Huzd rá cigány! huzd rá nekem csak egyet:
«A galambom engemet már nem szeret...»
Huzd rá nekem a hűtelen nőtáját —
Nem is tudom: — te tudod a kótáját...

«Szeretóm volt, szeretóm volt — elhagyott —
Hej! te csillag a nagy égen, ne ragyogj...»
Nem tudom már a többiét... te cigány!
«A galambom elrabolta egy zsidány...»

Huzd el nekem ezt a nőtát: «Csillagom
Ne ragyogj rám szép szemekkel oly nagyon.
Arcod rózsás, ajkad méztől harmatos...»
Ezt se tudom... — huzd! — mulatni akarok...

Ácsi cigány! — ne huzd nekem a vigat, —
Hisz a szívem vigasztalva sem vigad.
Könnycsücs arczom gyertyafényű ravatal...
Huzzad, huzzad... Sírva vigad a magyar...

Petrus Jenő.

A szervianok.

— Rajz a szabadságharcz idejéből. —

Szegeden, a paprikájáról és tarhonyájáról híres városban a felső városrészen nagyon sok ágazatja vagyon a Balla familiának. Hogy tehát egyiket a másiktól megkülönböztetni lehessen, öreg idők óta egyik-másik ágat előnévvel ruházott fel a közvélemény ilyen formán: a módos Balla, (t. i. ez a család vagyonos), cigány Balla (mert a csemeték mind feketehajuak), bite Balla (mert a családfő sántított) és a többi, mert igen nagyon sokan vannak ők. A többi közt vannak szervian Balla nevezetűek is, ezek előnévnek keletkezését világítják meg az alábbiak.

A magyar szabadságharcz dicsőségteljes, de csakhamar gyászra váló napjaiban történt, hogy a bécsi kamarilla az egyenetlenség üszkét dobta a különben békességes bácskai és torontáli rác testvérek közé, akikkel elhitették, hogy egy alakulandó szláv birodalom vezető népe lesznek, csak rajta, ki kell pusztítani minden magyart, mert ellensége az minden más nemzetiségeknek.

Nem volt elég hát az osztrák meg a muszka, de a rácok, oláhok is ölték a magyart. A rácok vezére Theodorovics császári tábornok volt, aki Zombolya táján táborozva, rettegette a közeli magyarajku alföldi vidékek magyar elemét, melynek minden fegyverforgató tagja fegyvert fogott már és a magyar seregekben harczott.

1849. február 11-én érkezett Theodorovics szemenszedett népe Szeged alá. A nagy alföldi várost alig védelmezte ezer nemzetőr, legjavarészt öszbecsavarodott családapák, kik a városfalakat védték és 15 éven aluli gyermekek.

Nagy volt a riadalom a városban, mikor hire futott, hogy:

— Jönnek a szervianok!

Theodorovics elfoglalta Ujszegedet s a Tisza tulsó partjáról lövöldöztette a várost. Mit ért az a néhány mozsárágyu, melyet a szegedi nemzetőrök a szerb ágyuk ellen állíthattak? Semmit. Ha két nap ágyuztat a szervian, a város nem lesz egyéb romhalmazzal. Kimondhatatlan volt a rettegés és rémület. Hiába vártak segítyt, a magyar seregek részben messze feküdtek, részben elfoglalta minden erejüket a császári seregek elleni küzdelem.

Theodorovics délután elkezdte lövetni a várost a Tisza tulsó partjáról. Hiába állították fel a szegedi vár két kerek bástyáján a polgárőrök azt az egy pár mozsárágyut, nem ijedt, nem futott meg attól a szervian. Mire beesteledett, már a várkörüli há-

zakban tömérdek kárt okozott a szerviánok ágyuzása. Félni lehetett attól, hogy ha két napig ágyuztat Theodorovics, Szeged falaiból kő kövön nem marad.

— De hátha átkél a Tiszán, mi lesz akkor? — vetették fel a város jobbjai Gombási, a polgárőrség kapitánya által összehívott éjféli tanácskozáson.

— Megelőzzük őket, átmegyünk mi hozzájuk a tulsó partra! — felelte Gombási kapitány lelkesülten.

— Igen ám! — veté ellen Engi Kispéter Imre, de mi alig birunk 1000 fegyverfogható embert talpra állítani a tulsó oldal jól fegyverzett 5000 emberével szemben. De ha átmegyünk is, mire oda érnénk, a Tiszán vert lápokot kilövdözi a szervián a talpunk alól.

Kinos esőnd váltotta fel Engi Kispéter Imre uram szavait. Nem volt, aki tanácsot tudott volna adni a város tanácstalan vezetőinek.

E pillanatban kinyílt a terem ajtaja egy biczékelő sánta legényke lépett be s jelenté, hogy Gombási kapitány urral akarnak néhányan sürgősen beszélni odakint. A kapitány izgatottan hagyta el a termet, kint még három legényke ácsorgott a legidősebb 17 éves lehetett, legkisebb alig tölthette be a 12 évet, hozzájuk szegődött a sánta is.

A kapitány elé léptek merészen, — kapitány ur! — mi az alsóvárosi Balla fiuk vagyunk. A legöregebb köztünk sánta, nem vette fel a toborzó őt honvédnek, nekünk meg azt mondta, hogy még ágyutölteléknek se valók vagyunk. Meg akarjuk mutatni, hogy mi is tudjuk védeni a hazát, elhatároztuk, hogy az éjjel átmegyünk a jégen a szervián ágyúkhöz s tönkre tesszük azt.

— Ti a jégen! mely egy 3—4 esztendőes gyerek alatt is beszakad? — kiáltá ámulva a kapitány.

— Deszkadarabot fektetünk a jégre, akkor nem szakad le s úgy csuszunk azon keresztül.

A kapitány keblére ölelte a Balla fiukat, beküldte őket az őrszobába, meghagyva, hogy várják meg a tanácskozás végét.

Míg a kapitány kint volt, azalatt bent a teremben folyt a tanácskozás, elhatározták, hogy fölhívják a védtelen lakosságot, hogy vonuljon ki a szervián elől a kisteleki és csöngőlei szőlőhegyekre, mentse vagyonát úgy, ahogy tudja, s hagyja itt családi tűzhelyét szabadjára a szervián dühének. Gombási kapitány belenyugodott ebbe s csak azt kérte, hogy hajnali két óra előtt ne adják ezt tudtára a népnek. Amint vége volt a tanácskozásnak, maga mellé vevé a kapitány a Balla fiukat s lement velük a Tisza partjára.

A Tisza tulsó oldalán mélységes volt a esőnd, a szervián sereg elpihent. Ujvidék alól 3 nap alatt marsolt egy huzamban Ujszeged alá. Ráfért a nyugalom nagyon. Theodorovics beszüntette este 7 órakor az ágyuzást s pihenésre vezényelt.

Az égen mocskos barna föllegek usztak lom-

hán tova s a Tisza szürke jegére olyan árnyékot vetettek, hogy a különben fényes jég tükre elhomályosodott egészen.

A kapitány alig birta elfojtani örömét, mikor a Tisza partra érve látta, hogy sűrű vastag köd ereszkedik a folyóra. Utasítást adott a fiuknak, hogy ha átérnek, legelsőbbben is a löporos ládákat sülyeszszék a jégen bizonyára található lécek alá, melyeket viz miatt vágott a jegen a szervián sereg, törrel látta el mindenikét, de meghagyta nekik, hogy csak önvédelemre használják, alvó embert ne bántsanak, mert az vesztüket okozza.

A fiuk megkezdték a veszedelmes utat. Deszkadarabokra feküdvé kezükkel esusztatták azokat tova a jégen. Egy roppanás elég, hogy a szervián örök észrevegyék őket.

Gombási kapitány lefeküdt s a jég széléhez helyezte füleit s úgy neszelte, hogyan haladnak a fiuk hajmeresztő utjukon. Egyszerre valami roppanást hallott s nyomban utána a jégnek megrezgését. Biztosra lehetett venni, hogy a derék fiuk már átértek, a töltényes ládákat sülyesztik be a léken a vízbe.

Fölkelt a kapitány, összehívatta nyomban a polgárőrség vezéreit s tudokra adta, hogy a szervián ágyukat a négy bátor fiu megfosztotta fölszerelésétől s most nincs más hátra, mint fölszedni a város utczáinak padlóit és hidátjáróit s lápokat verve, a jégen átvonulni s álmukban meglepni a szerviánokat.

Nem telt bele másfél óra, a lápot összeütötte a hazafias lelkesült polgárőrsereg s huzódtak át rajta. A Balla fiukat, kik egészen megdermedtek a lueskos jégen esuszás közben, köpenybe takarva, ölegették, melengették . . .

A szervián tábor mozogni kezdett. De már akkor odaát volt a tulsó parton vagy hatszáz polgárőr!

— Utánam! — vezényelt Gombási kapitány lelkesülten s meglepték a még hajnali álmát alvó sereget s iszonyu kaszabolást vittek benne véghez, s azokat, kik futásban kerestek menedéket, elűzték Szőregig. A 12 szervián ágyut diadalmasan vitte a győztes polgárőrség át a lápokon s fölállították a várbástyákra.

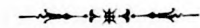
— No most már jöhetsz szervián, aki irgalmad van! Tulajdon ágyuid torkába szaladsz.

Nagy volt az öröm Szegeden ennek a győzelemnek hírére; a Balla fiukat vállukon hordták végig a nemzetörök a városban, — ekkor kapták a „szervián“ előnevet.

Szabadságharcunk napjaiban mint a réten a fűszál, úgy teremtek a hősök, — a hareztéren a hősi tett, bátorság tanujele mindennapos volt. A szervián Balla gyerekek merész tettéről nem beszél a krónika, a „városi szenatus“ ugyan megemlékezett, száz pengő forintot utalt ki a város pénztárából részükre fejenként, melyen ők Szilléraljon egy kis földecskét szereztek maguknak.

A föld még most is meg van, „szervianföld“ a neve, sőt a legfiatalabb Balla fiu is él még, most őszbeesavardott ember már, békességgel szántogatja a szervian földet s szemében könnyüvel emlékezik meg arról a nagy napokról, midőn ő testvéreivel szülővárosát mentette meg a szervianok öldöklő kardjától.

Hogedüs András.

Képeinkhez.

A vigasztalás. Nagy csapás érte a fiatal asszonyt. Élete párját veszítette el. Azok, akik ilyforma bajon keresztülestek, azt tartják, hogy a szülők elvesztésével a szívből nyilalló fájdalom nem üt olyan rést a szíven, olyan mély sebet a kőbelben, mint az, melyet hitvestárs elvesztésével érezünk. Ki tudja,

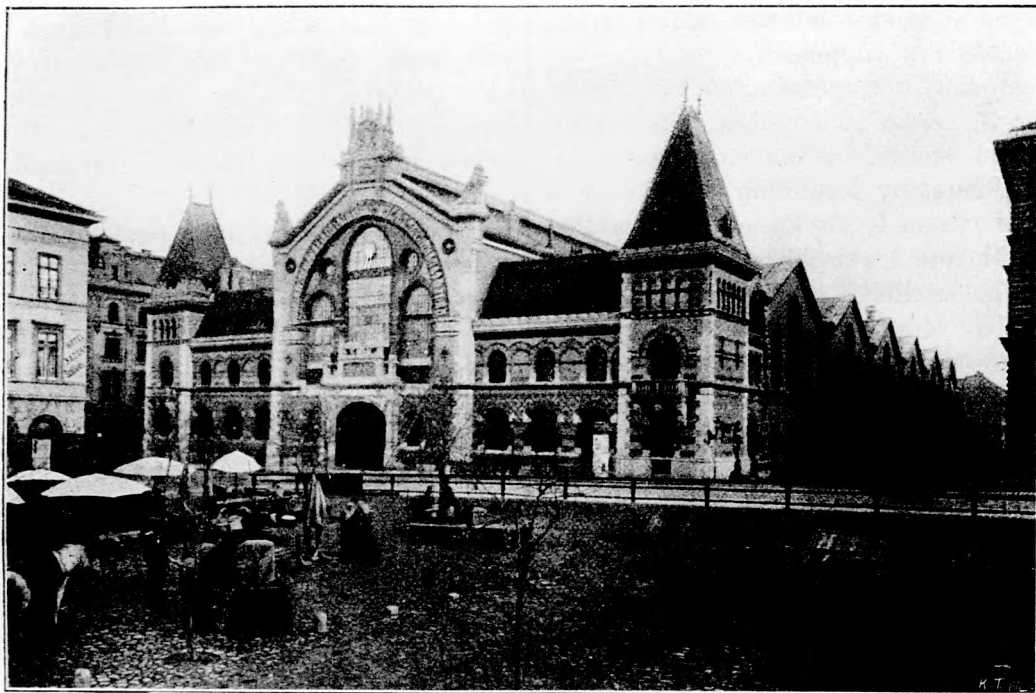
Számrejtvény.

U. K.-161.

- 8, 6, 7. Kis gyermekek eledele.
9, 10, 11. Ifjunak az ellentéte.
1, 2, 6, 4. Lényünk igen fontos része.
11, 12, 3, 5. Legkedvesebb évszak neve.
1—12. Lapunkban is többször leled.
Im itt, hogy e rejtvényt fejted.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Stefanik Pál urnak. Legutóbbi számunkban részletesen ösmertettük a vásáresarnokok intézményét s megírtuk azt is, hogy az eladó árut hová kell ezimezni. Legjobb, ha a Magyar Gazdák Vásáresarnok Ellátók Szövetkezete útján vagy a központi vásáresarnok hatósági közvetítője révén értékesíti áruját. Tessék ezeknek levélben megírni

A központi vásárcsarnok.

igazuk van-e? A lelkipásztor vigasztaló, a hitbe vett bizalomról szóló szavai vajjon beleesepegtetik-e az özvegyi szívből a vigasztalás balzsameseppeit?

A központi vásárcsarnok. Mult számunkban ismertettük a február hó közepén megnyíló fővárosi vásárcsarnokokat. Mai képünkön a Várház-köruton emelt központi vásárcsarnok hatalmas nagy épületét mutatjuk be. A hatalmas épületbe bizvást beleférne egy jókora falu házaival, templomával egyben. 50.344 négyszöglet foglal el ez a nagy palota, melynek területe ekként 30 holdnál is nagyobb. A költség pedig, amelybe a központi vásárcsarnok építése került, egy millió nyolczszázezer forintot tesz ki.

A lapunk mult számában hozott számrejtvény megoldása:

Leveles szekrény.

Helyesen fejtették meg: *Berkó József, Kristyóvi Károly, Cseörghe Sámuel, Thorn Margit, Nagy János, Faggyas János, Gömbkötő János, ifj. Székely Miklós*

az eladó hagyma mennyiségét; ezimezze levelét a központi vásárcsarnokba. **Ila Gábor** urnak. Köszönettel megkaptuk. **5631. sz. előfizető Kaál.** Budapestben a postaküldönzők fizetése 3—400 frt között változik: 17—18 éves fiatal embereket is felvesz a postaigazgatóság, melyhez a kérvényt be kell nyújtani, s okmányokkal igazolni kell, hogy az illető ép és egészséges. Ujságkihordó állás elnyerése végett nem érdemes feljönni, mert ezt a foglalkozást nem valami jól díjazák. Havonként 15—18 frtot fizetnek a lapok kiadóhivatalai. — **Kovács Ferencz** váltóór urnak. A könyv miatt forduljon állomásfőnökéhez, az szívesen ad fölvilágosítást. — **Mátyás Péter** urnak. Moesolya. Levelét elintézés végett áttettük a „Magyar Agrár és járadékbank“-hoz. — **167. sz. pályőr.** Ha e foglalkozásra alkalmatlannak találták, kérje, hogy helyezték át könnyebb szolgálatra, irodaszolgának. — **Véber János** urnak. A miniszter által kinevezett betétszerkesztő díjnok szolgálati ideje beszámíttatik a nyugdíjba. Ha mégis be nem számítanak, kérni kell azt a minisztertől. — **Poroszlói előfizető.** A beküldött „szerelmes kaland“ című hír, nem közérdekű, tehát nem közölhetjük. — **Pap János** urnak. Az állásától felfüggesztett községi birót nem kizárhatja törvény szerint a szolgabíró. — **V. M.** urnak, Tiszasüly. Hogyha saját termését fogyasztaná akkor számítanak az 1 frt 35 kr. fogyasztási adót, de mivel vette a

bort, annak fogyasztása magasabb adótétel alá esik. — **Ifj. Székely** Miklós urnak. Az ősös marhasót egyes só-árusok is fogják árulhatni. De hogy kik fognak erre engedélyt kapni, s mily uton szerezhető meg az engedély, arról még a miniszter nem tette közzé a szükséges tudnivalókat, tehát azt még mi sem tudhatjuk. — **Olvasókör.** T.-Földvár. Permetezéshez szükséges rézgálicz métermázsánként 30—32 frtos árban a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél szerezhető be. A szövetkezet ezime hirdeteink között feltalálható. — **Halász** Mihály urnak. Mily gazdasági szövetkezet alapszabályait óhajtja beszerezni? Talán a magyar gazdaszövetséget? Kérjük ezt pontosan megírni, hogy kívánságát teljesíthessük. — **Sz. Gy.** urnak. A rejtvényeket megkaptuk. Köszönet! — **Berki** József urnak. Köszönjük a küldött dolgokat, és igen örülünk, ha lapunk munkatársai között fogjuk üdvözölhetni, meg kell azonban jegyeznünk, hogy lapunkban csak *még meg nem jelent* cikkekkel közlünk, amelyeknek lehetőleg rövidnek kell lenniök. — **Fekete** Antal urnak. Ha Ön oly nagyon érdeklődik, kijelentjük, hogy szerkesztőnk attól a percztől kezdve, amint a „F. U.” előfizetőinek száma eléri a huszezetet, csakis valódi havanna szivarokat fog színi; addig azonban beéri a pipával is. — **Simonffy** Gábor urnak. Mindhárom dolgozat kezeink között van. Ha egy kis időnk lesz a kellő átsimításra, sorát ejtjük. Üdvözlét. — **Millis** János urnak. Azt nem tehetjük, hogy a birtokeladásra vonatkozó hirdetéseket közöljük, mert ezek ezer előfizetőnk közül átlag egyet érdekelnek, meg különben is az ilyen hirdetéseket csak az esetben közlik a lapok, ha megfizetnek értük. Tessék megírni, hogy tulajdonképpen mit akar, talán utbaigazíthatjuk. — **Bognár** Lajos urnak. A jóakaratot köszönjük, de a vers nem sikerült. Sok gyakorlat s tanulás kell ahhoz, míg valaki olyan verset tud összeütni, amely megállja a mértéket. — **Ifj. Bognár** Pál urnak. A magyar gazdák országot egyesülete e hó 15—17 napjain gazdasági előadásokat rendez, amikor a műtrágyázás kérdéseit is alaposan megvitatják a gyakorlati gazdák. A vita eredményeit mi is közölni fogjuk s abból majd megtudja Ön a tudnivalókat. — **G. K. F.** urnak. A lapot megindítottuk. — **Kulicz** Lajos urnak ajánlhatjuk Zubek és Báthory fegyverraktárosokat (Budapest, Keeskeméti-utca) vagy Földessy fegyverraktárost (Budapest, Múzeum-körut), akik készséggel szolgálnak árjegyzékkel. — **Békási** Ignác urnak. Kereskedő ifjakat elhelyező cég: Mandel és Abelles (Budapest, VII. Dohány-utca 2.) Schwarz és Gráner (Budapest, VII. Károly-körut 17.) — **Zsemberi** Ödön urnak. A raktárfelügyező-gyakornok napidija 80 krtól 1 frt 20 krig változik. A kérvényt beadhatja, ha üresedés lesz, akkor kinevezik. — **Kalmár** János urnak. A kislutri huzást közölni szoktuk. — **Többeknek.** A január hóban megjelent számaink közül több már teljesen elfogyott, miért is ujomain belépő előfizetőinknek csak a jelen számtól kezdve küldhetjük lapunkat. — **Nosziop** Sándor urnak. Tessék a szóban forgó fa tövét mintegy egy ölnyi kerületben 1/2 lábnyi mélységre felásni s a gödröt érett szarvasmarhatrágyával kevert friss földdel ismét betemetni; valószínű, hogy a fa kizsarolt talajban áll s ez az oka, hogy gyümölcseit nem képes megérlelni, a trágyázás segíteni fog a bajon. Másik kérdésére levélben válaszolunk. — **Mátyás** Péter urnak. A magyar agrár- és járadék bank már megkezdte a kölesönök folyósítását; kölesönért adják be folyamodványait a bank igazgatóságához (Budapest, Erzsébet-tér). Szólóvesszőt 50 kros folyamodványban kérjenek a nagyméltóságú földművelésügyi miniszteriumtól, (Budapest, Külső Nádor-utca).

Kis lutri huzása.

Január 30.					
Budapest	82	24	36	9	25
Temesvár	19	17	5	39	18
Február 3.					
Prága	24	3	82	26	15
Nagy-Szeben	83	74	58	44	41

Budapesti piaci árak.

Budapest, február hó 6-án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 76—81 kg. *tiszavidéki* 8.20 frttól 8.65 frtig, *pestvidéki* 8.15 frttól 8.60 frtig, *fehértaljai* 8.15 frttól 8.60 frtig, *bácskai* 8.25 frttól 8.70 frtig, *bánsági* 7.95 frttól 8.60 frtig.

Rozs 70—72 kg. 6.55 frttól 6.70 frtig.

Árpa: takarmánynak 60—62 kg. 4.10 forinttól 4.45 frtig, *égetni való* 62—64 kg. 5.20 frttól 5.90 frtig, *sörfőzdei* 64—66 kg. 6.50 frttól 8.00 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.90 frttól 6.93 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 3.91 frttól 3.50 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	14.30	13.70	13.40	13.00	12.10	11.50	10.70	9.00	6.50

Buzakorpa, finom 3.50-5.10, durva 3.40—4.90 frt zsákkal együtt.

Egyéb magvak: *vörös lóhere* 37—52 frt; *lucerna* 40—55 frt; *mák* 20—23 frt; *bab* fehér nagyszemű 6.80—7.50 frt, *törpe* 7.75—8.00 frt, *tarka* 6.00—6.50 frt, *leucse* 8—15 frt, *borsó* 8.25—9.50 forint, *köles* 5.00—5.25 frt, *kendermag* 6.75—7.25 frt, *repce* 11.20—11.30 frt.

Marhavásár fizetnek páronként: *elsőrendű jármos ökörért* 325—335 frtig; *középmínőségűért* 214—300 frtig; *gyenge minőségűért* 130—200 frtig; *hízott magyar ökörért* mm.-ként élőszulyban 28—31 frtig, *hízott tarka ökörért* 25—30 frtig. *Fejős tehén* magyar fajta 70—80 frtig, tarka 90—150 frtig darabonként. *Élő borjú* 1 kgr. élőszulyért fizetnek minőség szerint 38—43 krt. *Vágott borjú* 1 kgr. hussúlyért fizetnek 50—60 kr.

Juhvásár: *hízalt ürü* páronként 16.00—18.00 frt, *feljavított juh* 10—11 frt, *kiverő juh* 7.00—9.00 frt, *kecske* 6—7 frt.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élőszulyban 4% és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 300—380 kgr. nehéz sertésért 49¹/₂—50 kr., *vidéki sertés* könnyű páronként 250 kilóig 46—49 kr.

Baromfivásár. *Lud* páronként 3.60—5.50 forintig *kaesa* 1.80—2.80 frtig, *tyúk* 1.40—1.50 frtig *csirke* 90 kr.-tól 1.30 frtig, *kappan* 1.80—2.20 frtig, *pulyka* 2.80—5.00 frtig.

Takarmányvásár. *Régi széna* 2.30—2.80 frt, *muhar* 2—2.40 forint, *szuperszalma* 1.50—1.65 frt, *alomszalma* 1.30—1.45 frt.

Vegyesek. *Tojás* forintonként 40—45 darab. *Szalonna* 45—48 krajczár. *Vaj* Ia. 80—160 kr., *IIa.* 70—120 kr. *Olvasztott vaj* 60—100 kr. *Méz* sárga esurgatott 32—33 kr. *Viasz* 150—154 kr., *burgonya* sárga 1.70, *rózsa* 1.50, *közönséges* 60—80 kr., *paprika* 20—49 frtig, *hüvelyes paprika* 26 frt métermázsánként.

Műtrágyák. A *Hungaria* részvénytársaság heti jelentése a *Független Ujság* részére. Szuperfoszfát 17—19% vízben oldható foszforsav-tartalommal 21—23 kr. Amoniak szuperfoszfát 10—12% vízben oldható foszforsav és 3—5% légegytartalommal 4.50—5.00 forint. *Chilisátróm* 95% salétromsavas nátron-tartalommal 10.80—11.20 frt. Az árak a feltüntetett súlyegységek szerint teljes kocsiakománnyok vásárlásánál bérmentve az egyes közelebb vagy távolabb fekvő vasuti állomásra szállítva értendők. Fizetési feltételek megállapodás szerint.

Bőrök. *Ökörbőr száraz* 100 kgr.-ként 76—84 frtig, *tehénbőr száraz* 75—82 frt. *Nyers ökörbőr* (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 27—41 frtig, *tehénbőr nyers* (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 31—35 frtig.

Első magyar gazdasági gépgyár

• részvény-társulat •

GŐZCSEPLŐINK

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Részletes árjegyzékkel
és szakbavágó felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Kérjük minden kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

C Z I M:

ELSŐ MAGY. GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPESTEN.

Czímre ügyelni tessék.

ORSZAGOS MAGYAR KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körút 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Desseffy Aristid, Komjáthy Béla, Péchy Tamás, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szonyi Zsigmond, Sztáray István gróf, Teleki Sándor gróf.
Vezérigazgató: Szonyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztaán csak a díjakat számítja fe a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmány és termények (szalmás eleség)

biztosítása szintén a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető. A díjak itt is a lehető legmérsékeltőbbek

☛ Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek. ☛

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az **igazgatóság Budapestben**, (József-körút 8. sz.) és a **vidéken létesített ügynökségek**.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

STOWASSER J.

hangszergyáros, esász. és kir. udvari és hadsereg szállító
BUDAPEST, II. ker. Lánchíd-utca 5.

Ajánlja saját gyártmányú fuvó-, vonó- és ütőhangszereit és azok alkatrészeit valamint kitűnő hangú cimbalmait.
Közégsí és tűzoltói zenekarok felszereléséhez szükséges fuvóhangszerek a legjutányosabb árban és legelőnyösebb feltételek mellett szállítanak. Mindennemű hangszerek javítása a legolcsóbb ár mellett eszközöltetnek. Régi hangszerek becseréltetnek. Erős orgonahangú harmonikákból külön árjegyzék kérendő.

Iskola hegedűk 3frt-tól felfelé.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvényél, csúznál, tag-szagatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, minden titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapestben**. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czejegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók. RUDOLSTADT.

Kwizda-féle

Restitutionsfluid

cs. és k. kiz. szab. mosóvíz lovaknak.

Egy palackkal frt 1.40
o. é. több mint 30 év óta

udvari istállókban valamint katorai és polgári nagyobb istállókban is, használatban; nagyobb erőfeszítések előtt és után erősítésül; továbbá ficzomodások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál; képesíti a lovat kiváló teljesítményekre idomításnál.

Valódi csakis akkor, ha a fenti védjeggyel van ellátva. Kapható minden gyógyszerárban és drogueriarban.

Főraktár: Kwizda Ferencz János
Cs. és k. oszl.-magy. és román kir. udv. szállító kerületi gyógyszerárban, Kornenburg, Bécs mellett.

Igen érdekes regények leszállított áron.

Portómentesen megküldve 1 forint helyett 40 kr.
Nem szabad szeretnie.

Írta: Bodrogi Lajos.

Egy esodaember kalandjai.

Írta: Conan Doyle, ford. Fáy J. B.

Az erdész ur fia.

Elbeszélés Theurriet André-től.

„BELLA.”

Érdekes regény. Írta: Anna Vertua Gentile.

A malom története.

Írta: Sudermann.

Mi a szerelem?

Arab regény, írta: F. Marion Crawford, fordította: Fáy J. Béla.

Angyal és ördög.

Írta: Mathers Helén.

Megrendelhetők lapunk kiadóhivatalában Budapest, Köztelek.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-utca 31. Váczi-körút sarok.

Több évi tapasztalat után hebizonyult, hogy a legtökéletesebb és tartósságánál fogva a legolcsóbb és legtökéletesebb permetezőgép a **VERMOREL-féle**

„ECLAIR”

peronospora permetező, mely eddig minden versenynél az első díjat nyerte el.

Kizárólagos magyarországi képviselő.

Ár 21 forint csomagolással.

„AZURIN” 1 frt 25 kr. kilogrammja.

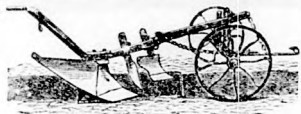
„RÉZGÁLIC” 30 frt métermázsánként.

„RAFFIAHÁNC” 48 kr. kilogrammja.

A tavaszi tömeges megrendelések következtében — késések elkerülése végett — kérjük különösen az

ECLAIR

permetező megrendeléseket idejekorán hozzánk juttatni. ☛

Ajánlom az 1896. évi szeptember 21-én Hódmező-Vásárhelyen tartott ekeversenyen

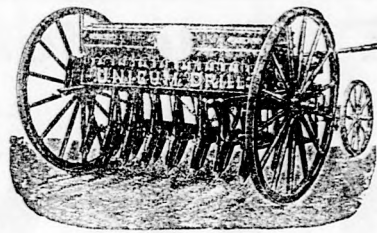
arany, ezüst és bronzéremmel díjazott egyetemes aczélekeimet, melyek anyag, kivitel s olesó áráknál fogva az összes eddigi konkurencziát legyőzni képesek.

BÄCHER RUDOLF,

cs. és kir. kizárólagos eke és talajmivelő eszközök gyára.

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tagadhatatlan legjobb vetőgépe a jelenkornak a **Melichár-féle**

Unicum Drill

rendkívül egyszerű és feltétlenül szolid kivitelű.

Leírás és árajánlattal bérmentve szolgál

MELICHÁR FERENCZ

cs. és kir. szab. vetőgépgyára.

— BUDAPEST, —

VI. ker., Nagymező-utca 68. sz.

MAGYARHON ELSŐ. LEGNAGYOBB ÉS LEGIOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

BRANSOWELER János

ÓRAK, EKSZEREK 10-ÉVI JÓÁLLÁSSAL

RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközölhetők.

711apfialott 1847

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20-40 év közti időre kezespenzben. Birtokos felmondhat, pénzintézet nem mondhat fel. Csakúgy kamattal tölke is törlesztetik. Lebegyelítés leg-
rövidebb idő alatt.

— Convertálás belyeg- és illetékmentes. —
Semmi előleges költség.
Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokkiv másolat. 40494

Ingatlan-és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, Váci-körút 39.

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden megyéjéről, halóságok és a legfeljebb földbirtokok által alkalmasszerűleg ajánlja tan.

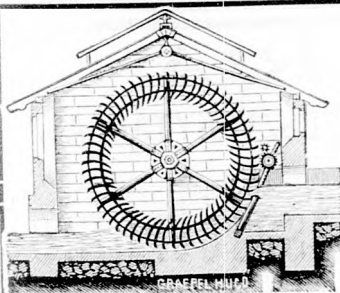
Megjelent és lapunk kiadóhivatalánál megrendelhető:
Honfoglaló őseink históriája

(Magyarország ezredéves története).

Írta: **ALPÁRI LAJOS.**

A mű röviden és érdekesen tárgyalja Magyarország ezredéves történetét, melyet minden magyar ember, kell, hogy ismerjen. A szöveget 8 szép nagy kép díszíti.

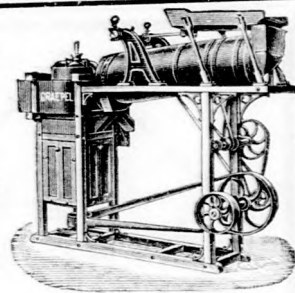
A Független Ujság előfizetői 20 krért, nem előfizetők 25 krért rendelhetik meg.

Vizikerekek, turbinák, gőzgépek, gőzkazánok minden nagyságban őrlőmalmok és egyéb ipartelepek üzeméhez.

Őrlőmalmok, vámmalmok

berendezését és átalakítását a legjobb rendszer szerint elvállal

Graepel Hugó, gépgyáros

BUDAPEST, V. ker., Külső Váci-ut 46. szám.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A legjobb magvak

kaphatók

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedésében

Budapesten, VI., Andrássy-út 23. sz.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

„KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR“

1897-dik évre.

Szerkesztők:

RUBINEK GYULA és SZILASSY ZOLTÁN,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkárai.

Bolti ára: 1 forint 50 krajczár.

Ára: Előfizetőinknek 1 frt 20 kr.

Postadíj 10 krajczár.

Megrendelhető: a „Független Ujság“ kiadóhivatalánál,
BUDAPEST, IX., Üllői-út 25. (Köztelek.)**Vetőmagvak**1000-ed éves kiállításon legmagasabb
díjjal: *díszoklevéllel kitüntetve.*
Répmag, sárga Oberndorfi állami
ölmészár alatti, 50 kilónként 12 frtért
500 kilónként 100 frtért kapható**Gróf Teleki Arvéd**drassói uradalmában
u. p. Koneza.Szótküldés ab Alvincz és Szászrégen
utánvétellel. A pénz előre *küldőjé-
nek áru franco megy.* Továbbá
*lucerna mag, vörös lóhere
mag, baltaczim, fehér paszuly,
Heine-féle és Dupauit zab kap-
hatók.*

Hirdetések felvételnek

a

kiadóhivatalban

Budapest Üllői-út 25.

Köztelek.

Felhívjuk**a t. cz. gazdaközönség
figyelmét****a budapesti
gyapju-aukcziókra**melyek a jövő év folyamán két soro-
zatban július és szeptember hónapok-
ban fognak megtartatni.Bejelentéseket elfogad és felvilágosi-
tásokkal szolgál:**HELLER M. s Társa**

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

A „HUNGARIA“**MÜTRÁGYA, KÉNSAV és VEGYI IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

ajánl:

Superfoszfátot, Chilisalétromotés minden más műtrágyaféléket, legjutányosabb áron és elismert
kitünő minőségben.

Központi Igazgatóság:

BUDAPEST, V., Váci-körút 21. szám.

Herényi Gotthard Sándor és Rovara Frigyes művét érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldjük meg.